

BİLGİ TOPLUMLARINDA MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN ÖNEMİ

Altan OR

altanor@mynet.com

ÖZET

Günümüzde, her alanda olduğu gibi asansör teknolojileri alanında da çok hızlı bir gelişme yaşanmaktadır.

Globalleşen dünya koşulları içerisinde Türk Asansör sektörünün varlığını sürdürme mücadelesi her geçen gün daha da zorlaşmaktadır.

Bu mücadeleden başarı ile çıkabilmesi, sektörel eğitimin kaliteli bir biçimde yaygınlaştırılması ve kendi teknolojilerimizin oluşturulabilmesi ile mümkün olabilecektir.

Anahtar kelimeler: Teknolojik gelişme, Bilgi, Eğitim, Denetim

GİRİŞ

Konuya, bilgi toplumu ve globalleşme konularından biraz değinerek girmek istiyorum. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, dünyamızın hemen hemen her bölgesine büyük bir hızla yayılarak, insana odaklanmış global bir bilgi toplumu modelini ortaya çıkarmıştır.

Nedir Bilgi Toplumu?

Bilgi toplumu, bilginin; insan, örgüt ve toplum yaşamında temel güç ve ana sermaye halini aldığı, bilgi üretiminde çalışanların çoğaldığı, yaşam boyu öğrenme alışkanlığının yerleştiği, öğrenen birey, öğrenen örgüt ve öğrenen toplum bağının kurulduğu toplumsal yaşam biçimidir. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi, eskiden ürettiği çelik ve enerji miktarı ile ölçülürken artık; bilgi teknolojilerini oluşturan mikro elektronik, telekomünikasyon ve bilgisayar teknolojilerinin imkanları ile elde edilen, işlenen, iletilen, saklanan bilgi miktarı ile ölçülmeye başlanmıştır. Çağımızın en tipik özelliği, toplumların hızla “değişmesidir”. Toplumlardaki değişmeyi hızlandıran en belirgin etmenler, bilgi, teknoloji, iletişim ve ekonomi alanlarında görülmektedir. Bu çağa da bilgi çağı adı verilerek bilgi toplumu kavramı ortaya çıkmıştır ve bu modelin en önemli faktörü olan insana, doğru bilginin sürekli olarak akması gerekmektedir.

GLOBALLEŞME

Ulusal kültürlerin, ekonomilerin ve sınırların ortadan kalkmaya yüz tuttuğu, politik kutuplaşmaların ortadan kalktığı, hemen hemen her alanda liberal eğilimlerin güç kazandığı, teknolojinin akıl almaz bir hızla geliştiği yeni bir ortam diyebiliriz.

Globalleşme, ülkeler arasında mal, hizmet, uluslararası sermaye akımları ve teknolojik gelişimin hızlı bir şekilde artmasını ve serbestleşmesini ve bunlar sonucu ortaya çıkan ekonomik gelişmeyi ifade etmektedir. Artık globalleşmiş hale gelen dünya ekonomisi, ulusal kültürleri, ulusal ve ticari sınırları ortadan kaldırmaya başlamış, hemen her alanda

liberal eğilimlerin güç kazandığı, teknolojinin akıl almaz bir hızla geliştiği bir ortam oluşturmaya başlamıştır.

Bu durum ülkeleri, ekonomiden kültüre, kültürden siyasete kadar pek çok alanda birbirlerine doğru iyice yakınlaştırmıştır. Hatta dünyayı adeta “global bir çevre”ye dönüştürmüştür.

Bu süreçte sermaye, işgücü, teknoloji ve bilgi sınır tanımaz hale gelmiştir. Ayrıca, globalleşme sürecinde demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, çevrenin korunması, terörizm ve organize suçlarla mücadele, insan hakları ve liberalleşme gibi evrensel değerler de ön plana çıkmaktadır. Bütün bu gelişmeler bir taraftan ulusal ekonomi, ulusal siyaset, ulusal kültür kavramlarını rafa kaldırmakta, diğer taraftan da ulus-ötesi çıkar gruplarını ortaya çıkarmakta ve değişik ülkelerden, hatta kıtalardan, insanları birbirlerine bağımlı hale getirmektedir.

Globalleşme sürecindeki tüm bu gelişmeler, ülkeleri dünya standartlarında mal, hizmet ve bilgi üreten bir bilgi toplumu olmaya doğru sürüklemektedir.

İşte Global hale gelen dünya ekonomisinin temel sorunu; hızla değişen ortam şartlarına uyabilme ve rekabet edebilme gücünü sürekli olarak sağlayabilmektir. Çünkü dünyadaki rekabet şartları her geçen gün artma eğilimindedir ve de ağırlaşmaktadır.

Ülkelerin gelişmelerinde, kalkınmalarında ve rekabet gücü elde edebilmelerinde temel unsur olan bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarına sahip yüksek verimin gerçekleştirilmesi kalifiye insan gücünün yetiştirilmesi ile olacaktır. Buna bağlı olarak Rekabet edebilmede üstünlüğü, ürünün ve hizmetin kalitesi belirleyecektir. Bunun içinde nitelikli işgücünün önemi ortaya çıkmaktadır. İşte bunun sonucunda da Dünya ülkeleri bilgi tabanlı bir ekonomiye yönelmek mecburiyetinde kalmışlardır. Globalleşen ekonominin temel sorunu hızla değişen ortamda rekabet edebilme ve uyumdur.

İletişimde sınır tanımaz bir dünyada rekabet şartları devamlı ağırlaşmaktadır. Rekabet edebilmenin kritik başarı faktörü esnek bir iş gücünün yaratılmasıdır. Mevcut gelişmeler göstermektedir ki iş ve istihdam güvenliği azalmaya devam edecek, değişik işlerde çalışan insan sayısı daha da artacaktır. İnsanlar iş pazarında durumlarını daha iyi hale getirebilmek için ilave ve farklı nitelikler kazanmak isteyecekler, yeni bilgiler, beceriler ve yeterliliklerle mevcut konumlarını korumaya gayret edeceklerdir.

TÜRKİYE’DEKİ DURUM

Türkiye’de çok katlı binaların yapımı Kat mülkiyeti yasasının 23.06.1965 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte başlamıştır. Dolayısıyla asansörlerin yapımları da çok katlı binaların yapımı ile paralel olarak gündeme gelmiştir. Türkiye’nin ilk asansörler, 1892 yılında Pera Palas Oteline, 1907 yılında Hidiv Kasrına ve yine 1907 yılında İzmir’de Asansör semtine kurulan asansörlerdir. Bu asansörlerin tamamı yurt dışından getirilerek yabancı montörler tarafından montaj işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Genellikle Almanya, Macaristan ve Avusturya’dan Türkiye’ye gelen montörlerin Türkiye’de asansör kurma çalışmaları 1960 yılların başlarına kadar sürmüştür. Yabancı montörler, ülkemizdeki yapmış oldukları montaj çalışmaları sırasında genellikle Türk yardımcıları kullanmışlardır. İşte bu noktada ortaya çıkan usta - çırak ilişkisi sonucunda Türk yardımcıları, yabancı montörlerden asansör kurma işini öğrenmiş ve 1960 lı

yılların ikinci yarısından itibaren yerli montörlerimizin yapmış oldukları asansörler piyasada yer almaya başlamıştır. Görüldüğü gibi asansör montajı konusunda herhangi bir eğitim kurumun eğitim vermediği, sadece usta – çırak ilişkisi sonucuna dayanan bir model gelişmiştir.

SEKTÖRDEKİ GELİŞİM

1960 lı yıllarda başlayan yerli üretim sonrası, asansör sektörü uzunca bir süre teknik olarak hızlı bir değişim yaşamadı. Avrupalı üreticilerden ve montaj firmalarından öğrenilen imalat şekli uygulanarak asansörler yapılabiliyordu.

Tek hızlı ve basit kumandalı olarak yaygın şekilde kullanılan asansörlerin tipleri hemen hemen aynıydı. Bir asansöre ait kontrol panosu tesisatını çözen bir teknisyen, bütün asansörlerin arızalarına bakabilirdi.

1980 lere yaklaşıldığında yavaş yavaş imalatlardaki gelişmeler ile birlikte toplama kumandalı asansörlerin uygulanmaya başlandığını görüyoruz. Teknolojik gelişmeler hala sektörü zorlayacak seviyede değildi. İmalatların ağırlıklı kısmı, mekanik tesisat olarak devam ediyor, kumanda ve kontrol sistemi ise eski alışkanlıklarla uygulanabiliyordu.

Bu küçük çaplı gelişmelerden önce Türk Standartları Enstitüsü;

Şubat 1972 tarihinde, TS 1108 Yük Asansörleri, Elektrikle çalışan Asansörler,
Nisan 1974 tarihinde, TS 863 İnsan Taşıma için Elektrikle çalışan Asansörler,
Ocak 1975 tarihinde, TS 1812 Asansörlerin hesap ve yapım kuralları,
Mayıs 1976 tarihinde, TS 2168 Asansörlerin Bakım Kuralları,
Standartlarını yayımlandı.

Asansör sektöründe ilk olarak yayımlanan bu standartlara uygun çalışmalar ancak 1984 yılında, standartların mecburi olarak uygulamaya sokulması ile başlamıştır. Bu yılda Türk Standartları Enstitüsü, asansör firmalarına, monte edecekleri her tip asansör için TSE Uygunluk Belgesi alma zorunluluğunu getiriyordu. Bu da en azından 30'a yakın Uygunluk Belgesi almak demektir. Ayrıca bu belgelerin alınabilmesi için de her asansör firmasından model asansör, elektrik ve makine mühendisi istihdam etme, işyeri hizmet belgesi alma ve asansör projelerinin firma mühendislerince imzalamaya şartı getiriliyordu. Bu koşullar asansör firmalarını daha iyi üretim yapmak için zorlar nitelikte olmasına rağmen yine de bazı boşluklar içeriyordu.

Örneğin; 1812 standardında istenen hesaplar, toplam yük değerleri için ve sadece tek yönlü bükülme hesapları idi. Belirli bir kapasite için yapılmış kolon, ray, halat ve tahrik hesabı, aynı kapasitedeki bütün asansörlere uyabiliyordu. Bir proje yapıldıktan sonra, çokça kopyasını hazırlayıp, sadece ön kapaklarını değiştirip aynı kapasitedeki bütün imalatlar için kullanmak mümkündü. Çünkü arka sayfalardaki hesaplarda pek değişen bir şey yoktu.

Asansör Standartlarının uygulamaya girmesi ve TSE Uygunluk Belgesi ile asansör monte edebilme zorunluluğu sektörde bir disiplin getirmiş ancak istenen seviyede bir

gelişme sağlayamamıştır. Teknik değişimlerin hızlanmaya yeni başladığı bu dönemde istenen gelişme için firmalardan istenen yeni formasyon fazla da hissedilmemiştir. Bu dönem aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

1. Standart işlerde kullanılan malzemeler belirlenmiş olduğu için, yeniden hesaplama ihtiyacı duyulmadan eldeki standart hesaplar aynı tür standart işler için yeterliydi. TS 1812 ye göre yapılan oldukça basit bir hesap yöntemi kuyu ve kabin ölçülerine bakmadan belirli kapasitedeki asansörlerde hesapları kapsıyordu.
2. Yapılan nerdeyse tek tip “yukarıdan makine dairesi” asansörlerde yerleşim aralıkları ve açıklıkları belirlenmişti, yeniden projelendirmeye veya tasarlamaya gerek duyulmadan bilinen haliyle alışkanlık dâhilinde işler halledilebiliyordu.
3. Asansörün kabulü için TSE Uygunluk Belgesi ve asgari seviyede asansörde malzemelerin kullanılması yeterliydi. Asansör kabulü için ayrıntılı bir kontrol yapılmıyordu. Firma sorumluluğu taahhüt altına alınmamıştı.
4. Mühendis maliyetleri işverenler için belli bir yük teşkil etmesine rağmen Mühendisler kendi maliyetlerini çıkaracak bir görevlendirme içine sokulmuyorlardı. Sadece tek tip projelere imza atmaları yeterliydi. Firmalar, bünyelerindeki mühendisler için sadece projelere imza atan olarak değil, uygulamanın ve teknik hizmetlerin içinde birebir yer alması sağlanarak firmaya artı değer katabileceği öngörüsünde bulunuyorlardı
5. Üniversitede mühendislik eğitimi almış bir kişiyi hemen mühendis kabul etme yanlılığı, hem genç mühendisleri hem de firmayı zor durumda bırakmaktaydı. Üniversitenin temel mühendislik eğitimi verdiği ve uzmanlık isteyen bir konunun zamanla, tecrübe kazanarak elde edileceği sektörde daha yeni kavranan bir konu olmuştur.
6. İnsanlar öğrendikleri kadar bilebilirler. Hem firmanın hem de mühendislerin önüne ne yapmaları gerektiği konusunda bir yol haritası çizilmiyordu. Bu da firma yöneticileri, mühendisler ve çalışanlar arasında gereksiz sürtüşmelere yol açmaktaydı. Kimin ne iş yapacağı ve nereden sorumlu olduğu bir karmaşaydı.

1993 yılı Nisan ayında devreye giren TS 10922 standardı Asansörde imalat mantığını değiştirmeye yönelik hazırlanmış bir standarttı. Avrupa’da uygulanmaya başlayan Yeni Yaklaşım çerçevesinde oluşturulan asansör standardı EN 81-1 1988 ün çevirisi olan TS 10922 standardı, bu anlamda pek anlaşılamadı. Çünkü Türkiye halen Klasik Yaklaşım yöntemini uyguluyordu ve tip uygunluğunun anlaşılması için epey zaman geçmesi gerekti. TS 863 ile yapı olarak farklı olan bu standardın şartlarının uygulanmaya başlaması, 1995 Kasım ayında yayınlanıp 1996 Nisan ayında uygulanmaya başlanan kabin kapısı zorunluluğu tebliği ile başlamıştır.

İzmir için bir diğer gelişme asansör kontrollerinin başlamasıdır. İlk başlarda oldukça sancılı başlayan süreç, beraberinde tartışmaları da getirmiştir. TS 863 e alışık olan asansör sektörü, yayımlandıktan beş sene sonra TS 10922 standardını tartışmaya başlamıştır. TS 863 e göre doğru yapılan işler birden kontrollerde yanlış olarak

değerlendirilmeye başlamıştır. Büyük tartışmalar, uzun seminerler, standart okuma ve değerlendirmeleri derken, TS 10922 standardı sektör tarafından kavranarak, iyi bilinen ve uygulanan bir standart haline gelmiştir. Asansör kontrollerinde kullanılan Kontrol formları ve kriterleri vasıtasıyla bu tartışmaların birçok ile taşınması ve asansör standardının üzerindeki çalışmalar, sektöre 2000 li yıllar için iyi bir hazırlık olmuştur.

TS 10922 standardı ile gelen yeni hesap yöntemi, eski tek tip projelerinde sonu olmuştur. Kabin ve kuyu ölçülerine bağlı olarak yanal yükleri dikkate alan ve sadece bükülme değil, eğilme hesaplarını da isteyen yeni standart, tek tip proje dönemini de kapatmaya başlamıştır. Birebir kabin, kuyu, makine dairesi uygunluğu arayan yeni sistemde, birbirine uyan projeleri kullanmak artık pek mümkün değildir. Teknolojik gelişmelerinde iyice hızlandığı bu dönemde teknik hizmet ihtiyacı hissedilmeye başlanmıştır.

Sektördeki dönüm noktası, AB uyum yasaları çerçevesinde, 15.02.2003 tarihinde resmi gazetede yayımlanan ve 15.08.2004 tarihinde zorunlu uygulamaya giren 95/16 asansör yönetmeliği ve buna bağlı teknik standartların uygulamaya mecburi sokulması ile birlikte başlamıştır. Yeni asansör yönetmeliğinin uygulamaya girmesi ile birlikte, asansörlerin tasarımları, bağlı oldukları standartlara göre imal edilmeleri, işletme ruhsatlarının alınması, piyasaya arzında CE işaretinin konulması, satış sonrası hizmetleri ile ilgili yeni kriterlerin AB ülkelerinde uygulandığı şekli ile uygulamaya girmesi asansör firmalarına yeni sorumluklar getirmiştir.

Dünyadaki ve ülkesindeki hızlı gelişmenin etkilerini gören, bilgiyi, teknolojiyi kullanmak isteyen ve yeni asansör yönetmeğinin de zorlamaları ile sektörde değişim rüzgârları esmeye başlamıştır. Bunun sonucunda firmalar, “Kalite Yönetim Sistemlerini” kurmaya yönelerek yeni bir düzen içersine girmeyi başarmışlardır.

SEKTÖRÜN YENİ YAPISI

Dünyanın gelişmesi ve seyri bu durumda iken Türkiye’deki asansör sektörünün yeni yapısının nasıl olduğuna bir bakalım. Bu gerçekler ışığında ortaya çıkan şu sorulara cevap bulmamız gerekmektedir.

1. Günlük yaşantımızın bir parçası olan ve çok katlı binalar için vazgeçilmez bir taşıma aracı olan asansörlerin yapımı nasıl gerçekleşmektedir?
2. Sektör ile ilgili eğitim yapan kurumlar var mıdır? Bu eğitim, kurumlarda nasıl ve ne zaman başlamıştır ve en önemlisi yeterli midir, çağdaş mıdır?
3. Dünyamızdaki gelişmeler ve değişimler baş döndürücü bir ivme kazanmışken, acaba ülkemizde asansör sektörü bu gelişme hızına ayak uydurabilmiş midir?

1960 yıllarda usta çırak ilişkisi ile başlayan ve bölgesel çalışmalar içeren asansör sektörü 2000 li yıllarda kabuk değiştirmiştir. Avrupa uyum yasaları çerçevesinde dış pazarlara açılma şansını yakalayan, Avrasya’da liderliğe soyunmak isteyen bir sektör olarak yapıyı değerlendirmek gerekir.

1. Asansör sektörü hızla gelişen bir imalat sektörüne sahip duruma gelmiştir. Yapılan imalatların birçoğu ihraç edilmeye başlanmıştır. Çin baskısının son derece ağırlaştığı bu dönemde, sektörün ihracat kabiliyetinin gittikçe artması, son dönemde gelişen kaliteye göre uygun fiyat sunabilme başarısıdır. Ancak bu sürecin devamı için, imalat sektörü Ar-Ge çalışmalarına önem vermelidir. Hiçbir taklit aslı kadar iyi olamaz. Teknolojiyi birinci elden uygulayabilmek için kendi teknolojimizi geliştirme zorunluluğu ön plana çıkmaktadır. Bununla ilk şartı yetişmiş, konusunu iyi bilen, uzman teknik personelin mevcut olmasıdır.

2. Asansör montaj sektöründe görülür bir teknik gelişme yaşanmaktadır. Birçok firma teknik hizmet seviyesini yukarıya çekme çabası içindedir. Daha önce zorunluluk olarak gündeme gelen mühendis çalıştırma işlemi, artık firmalarda gönüllü hale gelmeye başlamıştır. Yaptıkça çözme yerine, sözleşme döneminden başlayarak kuyu kontrolleri, tasarım ve projelendirme, imalat kontrolü, son kontrol gibi aslında olması gereken işlemler firmalarda bir alışkanlık haline gelmeye başlamıştır. Şahıs şirketlerinden, kurumsal yapılar oluşturma çabası dikkat çekmektedir. Maliyet analizleri, şantiyede çalışılan adam/gün hesapları, hızlı ve düşük maliyetli ama kaliteli imalat arayışları, gerçek işletmecilik için önemli bir gelişme olarak görülmektedir.

3. İmalat ve montaj sektöründe, teknolojiyi yakından takip etmek ve uygulamak olağan bir durum haline gelmiştir. Avrupalı firmaların uygulamalarından aşağı kalmayan son teknolojik gelişmeleri kullanarak yapılan imalat ve montaj yöntemleri asansör firmalarının hedefleri içindedir.

4. Ancak yeni ile eski arasındaki tartışma her zamankinden daha hızlı sürmektedir. Yeni hedefler seçen ve kendilerini buna uyumlamak isteyen firmalar ile eskide kalmak ve değişimi reddetmek isteyenler arasında amansız bir mücadele devam etmektedir. Ancak burada esas alınması gereken yükselen değerler olmalıdır. Eskiye savunan, babadan kalma usulde ısrar eden ve teknolojik gelişmeyi reddeden kesim, taraf olarak kabul edilmemelidir.

Bu durumda gelişmeyi ilerletmek, durmamasını sağlamak için tüm taraflara görevler düşmektedir. Yukarıda bahsedilen gelişmeler, kalıcı ve güçlü bir sektör için işin başlangıcı kabul edilmelidir. Sektörün olumlu gelişmesi için denetim altında tutulması, teknik gereklerin uygulanmasının desteklenmesi kadar, teknolojiyi takip edebilmesi ve uygulayabilmesi için eğitimin sürekli kılınması da önümüzde duran en önemli görevlerdendir. Bu baş döndürücü teknoloji savaşında artık durarak ayakta kalmak mümkün gözükmemektedir. Bunun içinde eğitime öncelik vererek hızlı adımlar atmaya gerekir.

Asansör konusunda orta eğitim düzeyinde eğitim ilk olarak 1987 yılında İzmir Çınarlı Endüstri Meslek Lisesinde, “Elektro Mekanik Taşıyıcılar” adı altında başlamıştır. Daha sonra Gelibolu Endüstri Meslek Lisesi, asansörü eğitim programına katmıştır. Yine 1990 lı yıllarda Gaziantep ve Sincan’daki EML’lerde açılmış bulunan asansör bölümleri mevcudiyetini devam ettiremediklerinden dolayı kapatılmıştır.

Yüksek öğretimde ise Asansör Meslek dersi ilk kez 2005 yılında 9 Eylül Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümüne seçmeli ders olarak girilmiş ve planlananın üzerinde bir talebe ulaşan proje bugün başarılı bir şekilde yürümektedir. Üniversitede, sektörde

yetişmiş ve halen sektörde faaliyet gösteren Makine ve Elektrik Mühendisleri derslere özveri ile eğitmen olarak katılmaktadır. Ayrıca ders notları, değerli hocalarımız ve eğitmen mühendislerce hazırlanarak bölümün internet sitesine konarak herkesin ulaşabileceği konuma getirilmiştir.

İzmir'deki bu örnek çalışmalarında sektörün önemli bir katkısı bulunmaktadır. İzmir'de yapılan bu başarılı çalışmalar diğer illere örnek teşkil etmiştir. Bu örnekten yola çıkılarak başta İstanbul ve Bursa olmak üzere diğer bazı illerimizde de Endüstri Meslek Liselerinde ve Üniversitelerimizde Asansör ile ilgili bölümleri açılma hazırlıklarına başlanmıştır.

Sektörde başarılı olabilmenin şartı, Sektör ile Eğitim Kurumlarının yapmış olduğu birlikte çalışmalar ve işbirliğidir. Bu işbirliği sayesinde yeni bilgilere ulaşarak bilginin paylaşımı sağlanmakta ve paylaşılan bilgiden eğitim kurumları ve sektör birlikte fayda sağlamaktadır.

MESLEKİ YETERLİLİK

Avrupa Birliği Ülkelerinde; her ülkede farklı uygulama olmasına karşın ortak olan şey, her konuda, kanunlar çerçevesinde yetkilendirilmiş personele mesleğini yapabilme imkânının açılmasıdır. Asansör konusunda da ya meslek okulundan mezun olmak ya da bu konuda açılmış bir kurstan belgelenmiş olmak zorunluluğu vardır.

Ancak konusunda eğitim almış belgeli kişiler, konuları ile ilgili işte iştigal edebilirler. Bu da sektörlerde bilinçli kişilerin çalışmasına ve teknik yeterliliğin sağlanmasına yol açmaktadır. Bizde de bu yolda önemli adımlar atılmaktadır. Bunların başında 5544 Sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu gelmektedir. Bu kanunun amaç ve kapsam kısmı ile kurumun yapısı aşağıda verilmiştir.

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU KANUNU

Kanun No. 5544 Kabul Tarihi: 21/9/2006

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak, teknik ve meslekî alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek; denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek için gerekli ulusal yeterlilik sistemini kurmak ve işletmek üzere Meslekî Yeterlilik Kurumunun kurulması, çalışma usûl ve esaslarının belirlenmesi ile ulusal yeterlilik çerçevesiyle ilgili hususların düzenlenmesini sağlamaktır.

(2) Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler bu Kanun kapsamı dışındadır.

Meslekî Yeterlilik Kurumu

MADDE 3 – (1) Bu Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirmek ve Kanunda belirtilen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere, kamu tüzel kişiliğine haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip ve özel bütçeli “Meslekî Yeterlilik Kurumu” kurulmuştur. Kurumun kısa adı MYK'dir.

(2) Kurum, Bakanlığın ilgili kuruluşudur.

Bu kanunun sürüncemede kalmadan hızlı bir şekilde uygulamaya konması ve mesleki yeterlilik ile ilgili çalışmaların tamamlanması, diğer eğitim çalışmalarını tamamlayacak

bir çalışma olacaktır. Sektörün güçlü, kalıcı ve rekabet kabiliyeti olabilmesi için eğitimin öncelikli olarak ele alınması düşüncesindeyim.

Okullarda eğitim verilmesi veya Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından kabul edilmiş bir eğitim planına göre hazırlanmış bir eğitim sonucu asansör kuran elemanların belgeye kavuşturulması, meslek disiplini, bilinçli tekniker ve meslek kariyer seviyesinin yükseltilmesi için çok önemlidir. Aklına esen, ustasına kızan, patron olayım diyen herkesin yapmaya kalkışabileceği sıradan bir meslek erbabı olmaktan çıkıp, temel sağlık ve emniyet gereklerini yerine getirebilecek, teknik olarak yeterli, müşteri memnuniyetini hedeflemiş, alt yapısı kuvvetli bir meslek teknikeri hedeflenmelidir. Günümüzde gelişen teknoloji kadar gelişmiş yeterli teknikerde ayakta kalmanın önemli şartıdır.

SONUÇ

Ülkelerin gelişmesinin ve kalkınmasının temel unsuru olan bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarına sahip yüksek verimi gerçekleştirecek kalifiye insan gücünün yetiştirilmesi gerekmektedir. Kalifiye elemanların bilgi ve becerisi, ekonomik başarının temelidir.

Bu bağlamda, asansör sektöründe üniversitelerimizin yetiştirecekleri mühendisler ile Meslek Yüksek Okullarımızın ve Endüstri Meslek Liselerimizin yetiştirecekleri teknik elemanlara şiddetle ihtiyaç duyulacaktır. Sektördeki başarı çizgisini yükseltmek, dünyadaki gelişmelere uyum sağlayabilmek ve dünya ile rekabet edebilmek ancak iyi eğitilmiş elemanlarla mümkün olabilecektir.

Türkiye’de orta ve yüksek düzeyde eğitim yapan öğrenim kurumlarında asansör konusunda yapılan eğitim maalesef yok denecek kadar azdır.

Daha fazla geç kalınmadan;

- 1.Marmara Bölgesinde başta İstanbul olmak üzere Bursa ve Edirne’de,
  2. İç Anadolu Bölgesinde başta Ankara olmak üzere, Konya ve Kayseri’de,
  3. Akdeniz Bölgemizde başta Antalya olmak üzere Adana’da,
  4. Güneydoğu Anadolu bölgemizde Diyarbakır’da,
  5. Doğu Anadolu bölgemizde Erzurum’da,
  6. Karadeniz Bölgemizde Trabzon’da,
  7. Ege Bölgemizde Denizli’de,
- Asansöre yönelik eğitimlerin, orta ve yüksek düzeyde acilen başlatılması gereklidir.

Eğitimlerin başarılı olabilmesi için asansör sektörünün her bölgemizdeki, her ilimizdeki eğitim kurumlarını bilgi, materyal, eğitmenlik hizmetleri şeklinde direkt olarak desteklemesi şarttır. Sektör, kendi geleceği için, asansör eğitiminin orta ve yüksek düzeyde yapılabilirliğinin sağlanması için gerekli teşebbüslerde bulunmalıdır.

Asansör piyasasındaki haksız rekabet sürmekte ve bir türlü önlenememektedir. Rekabetin haklı düzeye çekilememesi firmaların gelişmelerinin ve büyümelerinin önündeki en büyük engeldir. Bu konuda yetkili olan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, piyasa denetim ve gözetim görevini yeterli düzeyde yapması gerekmektedir. Bakanlıkça,

Piyasa Denetim ve Gözetimlerinin 17.01.2002 tarih 24643 sayılı resmi gazetede yayımlanan “Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair” yönetmelikte belirtilen hükümler çerçevesinde yapması veya yaptırtmasının etkin ihale getirilmesi gerekir.

Asansör firmalarının meslek içi eğitimlere elemanlarına sürekli yeni bilgileri aktarmaları bilgi çağının gereğidir.

Meslek Odalarının da mühendislere yönelik, Asansör derneklerinin firmalara yönelik, eğitimleri arttırmaları ve sürekli kılmaları gereklidir.

Yıllık kontrol işlemlerinin yaygınlaşması, Belediyelerin halkının can güvenliğine daha fazla önem vermeleri ve yıllık kontrol işlemleri için Meslek Odaları ile eşgüdüm çerçevesinde çalışmaları günümüzün en önemli ihtiyaçlarından biridir.

Küçük firmaların birleşerek güçlerini arttırmaları ve bu şekilde hem maliyetlerini düşürmeleri hem de kalitelerini yükseltmeleri bu firmaların yok olmamaları açısından önem taşımaktadır.

Firmaların toplam kalite yönetimini iyice benimsemeleri, sistemi sürekli olarak etkin tutmaları gelecekteki açısından hayati önem arz etmektedir.

Yukarıda saymış olduğumuz olumsuz şartlara rağmen sektör sürekli bir ilerleme içersindedir. Son yılların en hızlı büyüyen sektörlerinden biri olarak göze çarpmaktadır. Firmaların, CE ve Toplam Kalite Sistemine yönelmeleri, üretilen asansör komponentlerin dünya pazarlarında, kalitesi ve fiyatı ile rekabet edebilme gücünü yakalayabilmeleri, ihracatlarını her geçen yıl arttırmaları olumlu olan gelişmelerdir.

AB ülkelerindeki işçilik giderleri ve artan maliyetler nedeniyle bu sektörden çıkmak niyetini taşımakta olup üretim için yeni alternatifler aramaktalar. Bu bağlamda Çin’de üretim yaptıran bazı firmalar olmakla beraber Çin’in uzaklığı kendileri için önemli bir engel oluşturmaktadır. Bu da Türkiye için iyi bir fırsattır. Sektörde bu fırsatı kısa zaman içersinde yakalamaya adaydır.